

Or-07/06/2025

Gostyń, 26 listopada 2025 r.

Sz. P.

Maciej Malczyk

**Dyrektor Gminnego Centrum Kultury
w Poniecu**

Szanowny Panie Dyrektorze,

w odpowiedzi na Pana pismo z dnia 19 listopada 2025 r. w sprawie opinii o zamiarze likwidacji filii bibliotecznej w Żytowiecku pragnę zauważyć, że Art. 19. 1. Ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach stanowi, że *Biblioteki publiczne są organizowane w sposób zapewniający mieszkańcom dogodny dostęp do materiałów bibliotecznych i informacji*, a i dalej 2. *Gmina organizuje i prowadzi co najmniej jedną gminną bibliotekę publiczną, wraz z odpowiednią liczbą filii i oddziałów oraz punktów bibliotecznych*. Artykułu tego nie należy jednak rozumieć literalnie tylko w określonym kontekście. Biblioteka zalicza się również do jednostek sektora finansów publicznych i obowiązuje ją Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 o finansach publicznych, w szczególności Art. 44 3. *Wydatki publiczne powinny być dokonywane: 1) w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasad: a) uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów, b) optymalnego doboru metod i środków służących osiągnięciu założonych celów*.

Wobec powyższego w naszej ocenie dyrektor Gminnego Centrum Kultury w Poniecu, w strukturze którego znajduje się Biblioteka, nie może w sposób uporczywy dla samej zasady wyrażonej w Ustawie o bibliotekach utrzymywać filii, która w sposób obiektywny i mierzalny jest nieefektywna.

Z przedstawionej argumentacji jednoznacznie wynika, że notowane są spadki statystyczne liczone w krótkich okresach nawet do poziomu kilkunastu procent. Nie bez znaczenia jest również fakt, że grupa docelowa czytelników i zadań filii dubluje się z odbiorcami i zadaniami biblioteki szkolnej. Dyrektor słusznie podnosi również kwestię, że

lokowanie blisko 50 000 tysięcy złotych w nieefektywną filię pozbawioną perspektyw rozwojowych (u podstaw tego braku leżą przyczyny obiektywne – brak lokalu) odbywa się ze stratą dla biblioteki głównej, gdzie środki te można wykorzystać lepiej.

W zaistniałej sytuacji należy się zastanowić nie nad tym, czy należy likwidować filię, ciesząc się słabym zainteresowaniem, ale nad tym, czy w świetle zasad gospodarności i efektywności dyrektor w ogóle może utrzymywać taką filię bez narażania się na zarzuty naruszania przepisów ustawy o finansach publicznych?

Działalność biblioteczna opiera się bowiem na rezultatach - wymierności ilościowej lub jakościowej. Można ponosić nakłady, które zaspokajają potrzeby czytelników w dużych grupach lub kreują rzeczy niebanalne w małych grupach. Nie należy jednak trwonić środków na niewydolne obiekty i struktury.

Wobec powyższego opiniuję zamiar likwidacji filii bibliotecznej w Żytowiecku pozytywnie. Jednocześnie rekomenduję dyrekcji GCK zwiększenia obecności bibliotecznej w terenie wiejskim za pomocą mobilnej obsługi czytelników, w tym rozważenie możliwości wprowadzenia stałych objazdów według odpowiednio stworzonego systemu. Możemy jako Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy w Gostyniu wesprzeć poniekąd bibliotekę w wypracowaniu skutecznego modelu docierania z książką na tereny wiejskie.

Z poważaniem

DYREKTOR

mgr Przemysław Pcwłak